

Gujjiczter Imréné, Irén

Tisztelt Gyászlók, Barátaim, Munkatársaim!

Akik mindenekelőtt az emberben hisznek, emberek sokaságát hagyják maguk mögött, ha elmennek.

Kollégákat, ismerősöket, híveket és barátokat, vagy azokat, akikkel mindennapi munkájuk során kerültek kapcsolatba.

Gujjiczter Imréné, Irén, vagy miként a „szabóervinesek” szólították: „a Gujji” is ilyen emberhívó volt, ezért gyűltünk össze ma itt olyan sokan: kollégák, ismerősök és barátok. Az ő képviselőnkben próbálkozom most a búcsú és a méltatás szavaival, hiszen több mint harminc éven keresztül formálódott kapcsolatunk, és lettünk egyszerű kollégákból barátokká.

Irén 44 évet dolgozott a Szabó Ervin Könyvtárban; az évtizedek múltával nemcsak egyé vált munkahelyével, de bizonyos mértékig maga is intézményszerű valódai könyvtárosként, a szakma klasszikus elvárásainak megfelelően. Egész pályája – és számos kitüntetése a Kiváló Munkáért elismeréstől a Munka Érdemrend ezüst fokozatáig - bizonyítja, hogy minden munkaterületen könyvtáros maradt: a Tomori közti és a Fő utcai gyermekkönyvtárakban, tájékoztató beosztásban vagy az olvasószolgálatban, könyvtárvezetőként és módszertanostként, tudományos munkatársként az egykori Hálózati és Módszertani Osztályon, a Propaganda osztály csoportvezetőjeként, a Személyzeti osztály élén és végül már nyugdíjasként az Ellenőrzési csoport munkatársaként is. És mindig ugyanaz a nyitottság, az emberek iránti fokozott figyelem irányította, amely 21 éves korában a Kulich Gyula téri – ma Kálvária téri - könyvtárba vitte. Olyan helyre, ahol a könyvtárasság már akkor embert próbáló feladat volt. Itt szembesült először az emberi elesettség és kiszolgáltatottság mélységeivel, és itt tapasztalhatta meg, hogy a kultúra, a könyv és az olvasás valami több is lehet szórakozásnál. Ez a felismerés irányította tetteit munkája során. Ettől kezdve kereste a kapcsolatot a köz javát szolgáló tudókkal, mert hitt abban, hogy van egyfajta közös jogrendje az emberiségnek, egy sérthetetlenül tiszteletben tartott kötelék, amely minket, embereket más emberekhez kapcsol.

Aki hitének középpontjába az embereket állítja, annak nagy türelemre van szüksége. Irén 1976-tól 1992-ig, 16 éven keresztül vezette a könyvtár Személyzeti és Oktatási osztályát. Szinte hihetetlen, de adott időszakban jól ismerte a könyvtár közel 700 munkatársát, a köteteszi vágótól az osztályvezetőig. Mindig készen állt, ha valakit a szükség hozzá irányított, nem ismerte azt a kijelentést, hogy „nincs időm”. Ez alatt az idő alatt indultak el azok a változások, amelyek eredményeként megújult a könyvtár belső élete. A változások soha sem konfliktusmentesek, de ő kitartó türelemmel törekedett az egyetértésre és közmegegyezésre. Vítába szállt a munkatársakért, de képes volt alkalmazkodni is a könyvtár érdekeit szem előtt tartva; és példát adott a nehéz emberek és a másság iránti türelmességre. Nemcsak elhivatott embereket keresett a legmegfelelőbb szolgálati helyekre, de sokat tett azért is, hogy a könyvtár a hivatástudat színtere lehessen, egy olyan hely, ahol nemcsak az olvasók, de a könyvtárosok is jól érzik magukat.

Derűs kedéllyel a maga lábán állt. Utálta a szótekerést és az álokoskodást, természet adta egyenesség sugárzott róla, még nagybetegen is. És vidámság. Kifogyhatatlan mesélőkedvvel, a Szabó Ervin Könyvtár élő legendáriusaként idézett föl komoly vagy humoros pillanatokat az ironia és az önironia vállalt hangulatával. Ellenállhatatlan jókedvre derítette társaságát minden körülmények között, és a legkomolyabb pillanatokat is megkönnyítette sajátos humorával. Ugyanilyen humorral, figyelemmel és nagy szeretettel követte a fiatal munkatársak megnyilvánulásait. Egyszerűen szerette a fiatalokat és bízott bennük.

Akik mindenekelőtt az emberekben hisznek, azok egyedül kelnek át azon a bizonyos völgyön, ha van ilyen, mi pedig tudjuk, hogy búcsúszavainkat is csak egymáshoz intézhetjük, bármennyire is igyekszünk még megragadni valamit a távozóból.

Irén! Szükségünk van a személyes, katartikus szavakra is a tisztelet hangja után. Néhány keserves gondolatra, amelyet soha nem mondtam vagy mondtunk el Neked, hiszen a mindennapok nem az összegzésről vagy az egymás iránt táplált érzésekről szólnak.

Sok mindenre Te tanítottál: hogy becsületes célokat magunk elé tűzni jóval könnyebb, mint a kitűzött céljainkhoz való ragaszkodás; hogy az őszinte beszédet el kell tűrni, ha már hallgatni rá képtelenek vagyunk; hogy az eszes lények egymásért vannak, és kötelességük az, hogy összefogva erejüket megsokszorozzák, és hogy a bennünk lévő energiát ne egymás ellenében, hanem egymásért használjuk; hogy a türelem az igazságosság egy része, és hogy az emberek akaratauk ellenére hibáznak, így nincs értelme a haragnak. És akartad is, hogy tanuljunk, tehát nem bíztad a véletlenre. Biztos voltál a jóban, amit képviseltél, és mertél harcolni érte. Győzkdöttél, és a lelkiünkre beszéltél, és kezdted mindig előlről, újra meg újra, míg a belátás minket is megérintett. És ez nem volt könnyű. Mert az indulatod legalább olyan sodró volt, mint a vidámságod. Állandó erőfeszítésre készítettél, hogy szilárd elveken nyugvó magatartást építsünk pusztá jóindulatunkból. Hagytad, hogy egyedül az ész tekintsük vezérünknek, így felfogyhatatlan szabadságot hagyományoztál reánk akkor, amikor ez máshol elfogadhatatlan volt. De köszönjük, hogy nem kellett megalázó magyarázkodásokba bonyolódunk, és nem kényszerítettél hinni olyan dolgokban, amelyeket ösztönösen kerültünk.

Aki az emberekben hisz, az tudja, hogy nem váratlanul hullunk a halálba, hanem fokozatosan haladunk feléje. Minden nap elvesz egy részt az életből, és egészen a tegnapig minden elmúlt idő megsemmisül, hogy valamiféle búcsúbeszéddé szintetizálódjon.

Nemcsak megtalált igazságokat hagytál ránk, de még keresendőket is; s talán ha Seneca és a bölcsek híresztelése igaz, s valamilyen hely befogad minket, akkor, „akit elveszetteknek hiszünk, csak előrement.”

